

Folkärna norra bygdegårdsförening

Verksamhetsberättelse 2012

Folkärna norra bygdegårdsförening lämnar här sin verksamhetsberättelse för år 2012.

Föreningen samlar cirka 600 personer i och i anslutning till norra Folkärna och södra Garpenberg och verkar som både bygdegårdsförening och lokal utvecklingsgrupp, ansluten till Folkrörelserådet Hela Sverige ska leva. Centrum för vår verksamhet är Åsgarns bygdegård.

Åsgarnsdalens utveckling

Under året fortsatte det gemensamma arbetet för Åsgarnsdalens utveckling, inte minst främjat av EU-medel via Leader Nedre Dalälven, NeDa. Den första etappen av "Besöksmål Åsgarn" slutfördes med sjön Åsgarn i fokus och initiativ för att främja friluftsliv, fler besökare i bygden, gemensamma presentationer av småföretag och kulturaktiviteter.

Vägar till båtplatser i Västansjö, Bondarvet och Kolarbo är renoverade, nya bryggor är inköpta och finjustering av anläggningarna pågår. Redan 2012 noterade Åsgarn-Björnsjö fiskevårdsförening tydligt ökad efterfrågan på fiskekort, vilket bekräftar värdet av den EU-finansierade satsningen. På sommaren inbjöds via Åsgarnsbladet till ett allmänt sjömöte med information och dialog om arbetet med att tillgängliggöra sjön. Mötet genomfördes 2 augusti i kvällssol på båtplatsen i Bondarvet och avslutades med färd i flera båtar över Åsgarn och genom den trolska kanalen till Sävvisen – ett landskap med unika arter och sagobetonad magi. Gemensamt möte mellan bygdegårds- och fiskevårdsföreningarnas styrelser hölls i november.

Nya steg togs i arbetet med att presentera Åsgarnsdalen som besöksmål. En folder om bygdens historia och sevärdheter togs fram, skyltning vid landsvägar förbereddes genom formulering av texter och val av foton och ny gemensam webbplats – hemsida på Internet – för hela Åsgarnsdalen planerades. Den nya webbplatsen ska formas av en av våra medlemmar, Jan Ahlénus i Persbo, som är yrkesverksam inom området. På Leader Nedre Dalälvens uttryckliga önskan medverkade vår förening vid Vildmarksmässan i Stockholm, där flera av våra medlemmar presenterade Åsgarnsdalens faciliteter i NeDas monter.

Det första stora Leaderprojektet slutredovisades 2012 och i november besöktes Åsgarnsdalen av Liselotte Sandberg från Länsstyrelsen Dalarna, som vid sin utvärdering av vårt arbete fann det synnerligen väl genomfört och värdefullt för både bygdebor och tillresande besökare.

I augusti fattade Länsstyrelsen Dalarna, efter förslag från Leader Nedre Dalälven, beslut om ekonomiskt stöd till ett andra steg i projektet för Åsgarnsdalens utveckling. Det nya totala bidraget från länsstyrelsen och Leader uppgår till 300 000 kr och avser verksamhet t.o.m. 2013.

Stödberättigade åtgärder är *fortsatt arbete* med Åsgarnssjöns båtplatser och fiske samt hemsida och skyltning, *nya satsningar* på barn- och ungdomsverksamhet, fler kulturevenemang i bygdegården och vattenvårdande åtgärder och därtill *förstudier av möjligheterna* att leda tillbaka Garpenbergsån i ursprunglig fåra, utveckla fisket i samverkan med fiskevårdsföreningen, utveckla badplats, kanalisera skotertrafik, ridning, vandring och skidåkning till trygga leder samt utveckla den gamla båthamnen.

Föreningens styrelse utgör ledningsgrupp för utvecklingsarbetet och Leif Öster, Dalkarls-
hyttan, är engagerad som projektledare. Även Leif Östers arbete sker helt ideellt.

Under året genomfördes nya, offentligt annonserade, idémöten om Åsgarnsdalens utveckling med syfte att dels förankra pågående projekt, dels inventera idéer om nya initiativ i det långsiktiga arbetet med landsbygdsutveckling.

Det stora arbetet att återta strandängarna vid Åsgarnssjön från skog och sly till beten och biologisk mångfald fortsatte 2012, främst genom betande ungdjur på cirka 16 hektar vid sjöns norra del. Avesta naturvårdsstiftelse lämnade 2009 ekonomiskt bidrag till stängsel, och syskonen Eriksson från Nickarvet, Västansjö och Yttersbenning, svarar sedan dess för djurhållningen. Avskogningen fortsatte 2012 på sjönära marker i Nickarvet och i byn Åsgarn mellan bygdegården och sjön. Även längre söderut, i Bondarvet och Kolarbo, har landskapet öppnats genom omfattande röjning och gallring.

Bygdegårdsföreningens största resurs är förstås alla engagerade medlemmar. Över 100 personer har under 2012 aktivt deltagit i den del av bygdens utveckling, som genomfördes inom ramen för Leaderprojektet. Flera medlemmar har också medverkat i det samlande arbete för Fors förnyelse, som inleddes i april 2012 som en följd av dels kommunfullmäktiges beslut om förnyelse i Fors centrum, dels Tillväxtverkets och två länsstyrelsers satsning på "Hållbara servicelösningar". Förberedande möte för Forssatsningen hölls just i Åsgarn, i februari. En rad naturliga anknytningar finns mellan arbetet för Åsgarnsdalens utveckling och Fors förnyelse.

Köksrenovering

Ett mycket omfattande arbete för att förnya bygdegårdens kök genomfördes under 2012. Kökets utformning och praktiska förutsättningar har länge diskuterats och nu kunde moderniseringen fullföljas.

Gerd Gustavsson, Mörtarbo, ledde arbetet, som kom att engagera många. Utifrån sina egna professionella erfarenheter av arbete i storkök och Åsgarns specifika förhållanden, planerade Gerd placering av arbetsytor och maskiner. Begagnad restaurangdiskmaskin skänktes av Sjöviks folkhögskola och ny hushållsdiskmaskin av familjen Öster. Några skåp och diskbänkar disponerades om, och väggar kläddes med vattensäkra mattor. Nya stora kaffebryggare, några nya skåp och en del VA-, ventilations- och elmaterial inköptes av bygdegårdsföreningen. Bland

många medverkande bör Hans Åström, Västansjö, särskilt nämnas. Gerd Gustavsson och Hans Åström har var och en, helt ideellt, lagt hela arbetsveckor i köksrenoveringen.

Resultatet blev mycket lyckat och uppskattas nu av föreningens funktionärer och alla andra som hyr in sig i köket.

Månadsluncher

De populära månadsluncherna fortsatte under 2012 med Ann-Marie Perers som programansvarig och med företaget Serej som entreprenör – företaget ägs och drivs av våra medlemmar Annelie Larsson och Larsjohan Lindell. Månadsluncherna har samlat 50-70 deltagare både från Åsgarnsbygden och tillresande, och luncherna uppmärksammas som förebild för värdefull verksamhet bland daglediga.

Sex kulturluncher genomfördes under året med följande program: I januari medverkade Veteranerna, glada musikanter från PRO i Krylbo. I februari visade Lars Östlund bilder och berättade om gamla tider i Fors och norra Folkärna. I mars kom Lill-Elvis med sitt band med musik som var ung på 1950-talet. Septemberlunchen blev en musikalisk resa med Nyckelharpsgruppen Bergslaget och det instrument som sägs ha kommit till Sverige med vallonerna. I oktober sjöng Post-Janne Johansson visor och talade om bl.a. Erik Axel Karlfeldts Ölandsmelodier och Kerstin Heds spelmansanknytning. I november bjöds traditionsenligt en försmak av julen via program med unga sångare från Sjöviks folkhögskola.

Kurt Byggnings och Ann-Marie Perers har tagit emot anmälningar till luncherna. Vid servering och i köksarbete har främst Marianne och Lars Ottosson, Gerd Gustavsson och Inger Björkman medverkat.

Kulturprogram

Bygdegården ska vara ett levande kulturhus, och inberäknat månadsluncherna har ett stort antal offentliga kulturprogram genomförts i eller i anslutning till bygdegården. Kulturverksamheten planeras och genomförs i samverkan med Studieförbundet Vuxenskolan. Flera förnämliga teater- och musikföreställningar gavs under året i Åsgarn.

Nostalgiafton

Verksamhetsåret inleddes med Nostalgiafton i bygdegården, lördag 7 januari, för att fira Åsgarns Vi Ungas femtio år. Vi Unga-klubben bildades 1961, d.v.s. i den tid då det gamla skolhuset i Åsgarn var på väg att byggas om till allmän samlingslokal och 1962 kunde verksamheten flytta in i den ännu inte invigda bygdegården. Vi Unga-verksamhet har sedan dess funnits genom alla år, i omfattning relaterad till antalet barn och unga i bygden. Nostalgiaftonen samlade Vi Ungas medlemmar och tillskyndare ur olika generationer och bjöd trivsamt samvaro och en fantastisk bildkavalkad som speglade åren. Karoline Espås, Västansjö. Med ackompanjator svarade för sång och musik.

Teater

En unikt stor satsning gjordes i december på Dalateaterns pjäs "Under hallonbusken", skriven av Maria Blom, som för några år sedan gjorde dundrande succé med "Masjävlar". Föreställning gavs två kvällar i rad med stort, positivt gensvar. Det var en svart komedi om tre syskons olika sanningar om barndomen och mamman, allt ackompanjerat av vemodig musik. Bland minnena fanns både snälla hallonbuskar, dignande av bär, och vildvuxna, stickiga hallonsnår. Gästspelet genomfördes i samverkan med Folkarebygdens teaterförening, och den uppbyggda teater-salongen hade varit fullsatt båda kvällarna om inte snöoväder hade lagt hinder ... på vägarna.

Under hela året har två av bygdegårdsföreningens styrelseledamöter, Ruth Lindgren och Inger Hendel, varit delaktiga i Scenkonst Dalarnas satsning på att utveckla arrangörskapet vid teatergästspel runt om i Dalarna. De har bl.a. deltagit i utbudsdagar, inbjudits till förhandsvisningar i Dalateaterns kommande repertoar och fördjupat sig i frågor om marknadsföring av kultur.

Musik

DalaSinfoniettan har en särskild förkärlek att med sina mindre ensembler spela i Åsgarn. I september gästades bygdegården av Kersti Macklin, sinfoniettans altviolinist, och hennes barockensemble med en helt magisk konsert. Ett stort personligt engagemang låg bakom repertoarvalet. I olika arkiv hade Kersti Macklin letat fram originalnoter till verk, som inte på århundraden har framförts. Med Kersti som berättare fördes vi in i en svunnen tid, fick möta makthavares och vardagliga människors öden, njuta av musik som ingen i vår samtid någonsin har fått lyssna till och fascineras av instrumentet cembalo som aldrig förr har ljudit i vår bygdegård.

Bildkonst

Tio grafiska verk av konstnärer, verksamma i Dalarna, visades i Kulturens kapell under Åsgarns marknad i augusti. Bland konstnärerna märktes John Rasimus och Kerstin Bergman. Utställningen arrangerades i samverkan med Konstfrämjandet Dalarna och den konstnärsburna föreningen Se Konst. Även grafiska verk av Gunvor Westlin, Västanvik, visades.

Trädgårdskväll

Trädgårdskonsulent Annika Larsdotter, tidigare boende i Bondarvet, fick hela bygdegården att blomma vid en uppskattad och mycket välbesökt trädgårdskväll i april. Levande blommor och vackra bilder tillsammans med hennes livfulla berättelser lockade till egna initiativ i trädgårdar och på balkonger.

Mer kultur

Vid det klassiska Valborgsmässofirandet på sista april samlades deltagare kring kaffebord inne i bygdegården. Kören Feel Joy under ledning av Anna Risberg och med flera körsångare från vår bygd sjöng vackert och Karin Perers vårtalade. Vårkasen tändes sedan på kvarnsveden söder om bygdegården. Byborna i Åsgarn – Persbo – Mörtarbo – Nickarvet svarade för fint värdskap.

Män och kvinnor i kulturen

Män i bygden, som fritt kan disponera sin tid, möttes under vår och höst varannan vecka till eget Gubbkafé under ledning av Ruben Forsberg. Gubbkafé betyder männens goda samtal i växelverkan med intressanta föredrag och filmvisningar.

Kafé Färg&Form genomfördes i bygdegården varannan tisdagskväll. Det är en samlingspunkt för kvinnor i alla åldrar med inbjudan att fritt skapa. 12-15 kvinnor möttes regelbundet kring goda samtal och konsthantverk i olika tekniker, bl.a. broderi, traditionell stickning och den japanska virkningen amigurumi. Ann-Marie Perers var primus motor.

Kvinnorna möttes regelbundet även genom Åsgarns kyrkliga arbetskrets som vintertid samlas i vår bygdegård och sommartid i Bygdegården Kolarbo gamla skola.

Kultur i sommartid

Föreningens populära sommarresa gick till Nordiska museet i Stockholm, där Maria Perers, intendent vid museet, tog emot och presenterade det stora nationella hemslöjdsjubileet och museets utställningar med skolslöjd och vävar. De många deltagarna botaniserade sedan bland olika generationers olika slöjdalster, vävstolar, vävnader och mycket annat. God lunch åts i museet, och flera deltagare passade även på att besöka Liljevalchs konsthall och utställning med vår tids hemslöjd. Resan som helhet blev mycket lyckad.

I juli besökte bygdegårdsföreningen Avesta Art, där konst från vår egen tid visas i det gamla järnverkets dunkla vrår och mäktiga salar. Årets tema var "Förnuft och känsla" med medverkan av sexton konstnärer från olika länder, bl.a. den unge konstnären Pontus Ersbacken, bördig från Dicka.

Avesta spelmannslag spelade invigningsmusik till Åsgarns Marknad, och på marknadsgatan fanns flera inslag av gediget konsthantverk.

Studiecirklar och annan bildning

Ett stort antal studiecirklar genomfördes i bygdegården, bl.a. i matlagning under ledning av Gerd Gustavsson. Synskadade slöjdare i Dalarna förlade traditionsenligt både påsk- och julmarknad i Åsgarn. I bygdegårdens fanns även under 2012 boksnurran från huvudbiblioteket i Avesta kommun. Boksnurran är ett minibibliotek, där alla besökare i bygdegården lätt kan låna böcker. Böckerna byts regelbundet och önskemål om titlar kan lämnas till Ann-Marie Perers.

Ungdomsverksamhet

Vi Unga-klubben lever vidare om än på sparlåga, och de unga behöver stöd och uppmuntran av vuxna vänner i bakgrunden. Att barn och tonåringar använder bygdegården och utvecklas i engagemang och ansvarstagande är avgörande för framtiden.

Vid tjugonde dag Knut anordnades traditionsenlig julgransplundring i bygdegården. Medan isen låg trygg på Västanbergs dammsjö inbjöd bygdegårdsföreningen och Cecilia och

Leif Öster på Dalagård till pimpelfiske för barn och föräldrar, den 17 mars. På plats fanns instruktör som lärde både små och stora att hantera pimplingens spännande fiskeredskap.

Under 2012 drev vår bygdegårdsförening på för nya initiativ till ungas aktiviteter i bygden och resultatet blev – med inspiration från tidigare filmfestivaler i Åsgarn – ”Fors Filmfestival” för barn och unga i hela norra Folkärna. Filmfestivalen genomfördes i bygdegården Fors Folkets Hus på höstlovet i november, en tvådagarsaktivitet med övernattnings i lokalen. Filmfestivalen arrangerades i samverkan mellan vår bygdegårdsförening, Fors Folkets Husförening, Fors Missionkyrka och Svenska kyrkan i Folkärna församling. Från vår förening medverkade bl.a. Ellen Lindberg, Bondarvet, och Karin Perers. Initiativet blev mycket uppskattat och när året ringde ut, stod ny festival för dörren, 2-4 januari 2013.

Fester

Till en förenings gemenskap och glädje hör fest. På midsommardagen arrangerade bygdegårdsföreningen midsommarfest på lövad dansbana i Åsgarn. Populära The Heartbreakers spelade dansmusik, varma grillar gav goda förutsättningar för knytkalaset och aftonen samlade som vanligt många deltagare.

Övrig verksamhet

Åsgarns Marknad, föreningens största årligen återkommande evenemang, genomfördes en augustilördag med sedvanliga aktiviteter och stor publik: Bagarstugebak, kaffe- och lunchservering, marknadsgata, loppmarknad och spelmansmusik. Mycket populär och inkomstbringande är tunnbrödsbakningen i bagarstugan. Auktionen, som i sig är en publikmagnet, genomfördes även 2012 av Kjell Svärd från Garpenberg. Åsgarns kapell levde upp som Kulturens kapell.

Bagarstugan har under hela året använts av medlemmar och gästande grupper.

Gymnastik är efterfrågad aktivitet, som 2012 fortsatte under ledning av vår medlem Laila Danielsson, Persbo.

Åsgarnsexpressen på skidor fick tyvärr ställas in på grund av plötslig snöbrist. Dalkarlsvandringen i maj hade ett uppskattat vattenhål i vår bygdegård.

På julafton och nyårsafton inbjöd föreningen alla medlemmar att längs vägarna tända marschaller, som med sina fladdrande lågor ger extra glans åt vår bygd. Gensvaret blev även 2012 mycket stort, och ljusen i Åsgarnsdalen börjar utvecklas till en besöksattraktion i sig.

Uthyrning

Uthyrning av bygdegården till familjer, föreningar och företag är en huvuduppgift för vår förening. Av stor betydelse är det kontinuerliga samarbetet med Studieförbundet Vuxenskolan som är arrangör av och därmed hyresgäst vid cirklar och kulturprogram. Återkommande är även de

synskadades dalamarknader inför påsk och jul. Hyresgäster i lägenheten är Inger Björkman och Christer Ring, som också bjuder aktivt värdskap i bygdegården.

Åsgarnsbladet

Åsgarnsbladet har utkommit med fyra nummer, vart och ett i en upplaga om cirka 450 ex.

Bygdegårdsrörelsen

Bygdegårdsföreningen har varit företrädd vid olika aktiviteter i Dalarnas bygdegårdsdistrikt, bl.a. vid distriktsstämman i Solvarbo bygdegård med ombuden Ruth Lindgren och Gunvor Westlin.

Styrelsen

Styrelsen har haft följande sammansättning: Ordförande Karin Perers, Mörtarbo, vice ordförande Leif Ekström, Västansjö, kassör Ruth Lindgren, Åsgarn, sekreterare, Gunvor Westlin, Västankvik, övriga ledamöter Anders Jönsson, Bondarvet, Håkan Hedblom, Fors, Roland Ek, Kolarbo, Bengt-Olof Danielsson, Persbo, och Inger Hendel, Nickarvet. Från LRF: Majken Carlsson, Kolarbo, från Studieförbundet Vuxenskolan: Ann-Marie Perers, Mörtarbo. Leif Öster har i sin roll som projektledare för Åsgarnsdalens utveckling varit adjungerad till styrelsen.

Revisorer i föreningen var Sven Gustavsson, Mörtarbo, och Anette Sivars, Västansjö, med Lars Ottosson, Bondarvet, som ersättare. Som valberedning har Christina Eklund, Hälla, Roland Bojfelt, Bondarvet, och Christer Ring, Åsgarn, verkat. Lotteriansvarig i föreningen var Inger Hendel, Nickarvet.

Tack

Styrelsen framför sitt varma tack till alla medlemmar, alla samverkande organisationer och alla andra som medverkar till att göra bygdegården till levande centrum i Åsgarnsbygden. Utan er delaktighet och ert engagemang vore framgångsrik verksamhet inte möjlig!

Tack till Leader Nedre Dalälven, Länsstyrelsen Dalarna, Avesta kommun, Avesta Naturvårdsstiftelse, Studieförbundet Vuxenskolan, Stora Enso Fors och lokala föreningar i Folkarebygden för gott samarbete.

Välkomna alla barn och unga – det är ni som ger löfte om framtid!

Åsgarn, Fors, 24 mars 2013

Styrelsen

genom Karin Perers / ordförande